

Karlssoni kallal vandaalitsemine ei mõjuta tüki laiemaid eesmärke

Esimene vaatus on draama, teine komöödia. Tükk täidab eesmärgi ja toob lapsed rahvusoperisse.

ARVUSTUS
Mart Miineste
muusikatoimetaja

R eedel võis rahvusoperi ees näha kena vaatepilti. Allameetrimehed sisenesid teatripooltele, kus esietendus Tauno Aintsi lastemuusikal „Karlsson katuselt“ Jaak Urmeti libretole, ning ülemeetrimehed läksid kontserdisaali, kus Kristjan Järvi dirigeeris Pärdi ja Mahleri esimesi sümfooniaid.

On tore ja tänuväärne, et Estonia kasvatab endale lastemuusikalidega uut publikut. Põhimõtteliselt on „Karlsson“ mõeldud varasemate tükkide „Pipi Piksuka“ ja „Karu-poeg Puhhi“ põlvkonna laste järeltulijatele. Tuleb tunnustada, et heiloojana on Tauno Aints olnud ülesande kõrgusel. Nii mõnigi lap-

sevanem pidi oma järeltulijale korduvalt meenutama, et teatris püstitakse toolil paigal ega niheleta muusikale kaasa.

Lavastaja Ain Mäets on pannud rõhku tüki tempokusele. Lavapildid vahetusid kiiresti, sketsikaupa võeti ette kogu raamat. Esimene ja teine vaatus eristusid aredalt. Esimest kandis moodne pere, kus kõigil on kiire ja kõige väiksema vajadused jäävad tähelepanuta. See andis loote melanhoalse võitu alatoonini, laskumata liiga sügavale tegelaste psühholoogiasse ja markeerides nende iseloomujooni. Pere liikmed jäid veidi kahvatuks, aga seda jõulisem oli Karlssoni tegelaskuju. See omakorda tekitas teise vaatus – mida kandis Majasoku üleelusuuruses tegelaskuju – alguses küsimuse, kuidas saist neist kahest võrdne tandem ja

1980-ndate jõnglane minus on säärase vandaalismi tõttu lausa nõrkinud.

mis mõjus Väikevenna enesehinnangule nii, et esimese vaatuses äpust polnud laval enam varjugi.

„Karlsson katuselt“

Muusikal Astrid Lindgreni samanimelise jutustuse einetel
Heilooja: Tauno Aints
Libretist: Wimberg
Esietendus 6. novembril i rahvusoperis Estonia
Dirigendid: Kaspar Mänd, Lauri Sirp
Lavastaja: Ain Mäets
Kunstnik: Iir Hermelin
Koreograaf: Andre Laine
Kaaskoreograaf: Hedi Pundonen
Valguskunstnik: Priidu Adlas
Osades: Sepo Seeman, René Soom, Mikko Jürjens (Linnateater), Kaarel Targo (Teater Must Kast), Juuli Lill, Kaire Viljats jt

Peame kindlasti rääkima Karlssonist, kes oli kostümeeritud mingiks keskeakriisilise alkohoolikust tsirkusklouniksi. Laval polnud varjugi traksipükste ja ruudulise pluusiga ülekaalulisest vananevast hipsterist, kellenä kujutas teda Ilon Wikland ja millest on seni lähtunud kõik tõlgendused. Minu põlvkonna põhjaeetlased mäletavad võib-olla Soome TV-st Pelle Hermanni. Estonia Karlsson on temast pisut hullumegi. Rollisooritusena jäi see vanast ETV telelavas-

Nohik ja sotsiopaat irriteerivad Majasokku.

tusest tuttavale Anu Lambi Karlssonile alla nagu suvaline frits õhuäss Pokröskinile. Põhimõtteliselt kujutab praegune Karlsson pealetükkivast eneseimetelest kaaki, et mitte öelda sotsiopaati, kes esimeses vaatuses arglikku, aga usaldavat Väikevenda ära kasutab. Onneks teises vaatuses jõujooned muutusid ja Karlsson polnud nii häiriv.

Lavakujundus läks tükkesse
Mul on siseinfot, et säärane Karlsson olevat kunstniku ise-

mõtlemise tulemus – nii peaksid tänapäeva lapsed ta kergemini või sõltumatult omaks võtma. Ent 1980-ndate jõnglane minus on säärase vandaalismi tõttu pettunud, lausa nõrkinud. Kummaliskummaliselt teeb asja see, et lavakujunduses andis tooni Lindgreni raamatu kirjutamisagne, 1950-ndate võtmes moodne kodukujundus, mis läks igati tükkesse.

Kui täiesti valesti kostümeeritud ja lärmakas Karlsson häiris, siis Majasoku kuju läks kühmesse. Laval askeldas vas-

tikut konservatiivne ja kompleksides vanatüdruk, kellel on siiski kuskil ka süda. See andis kokku võimaluse keerata asja järjest koomilisemaks, koos muusikaga, mis meenutas midagi Tomi ja Jerry multifilmide sugust.

Aga mida ma ikka kritiseerin. Lastele paistis tükk meeldivat, parentele sketsidele aplodeeriti, muusikaga nõkutatuti kaasa ja saal on ette välja müüdnud. Järelikult täidab „Karlsson“ oma eesmärgi kuhjaga. ●

